

Cerkev misijonske postaje Segou pred nevihto 25. velikega travna 1908.

Različno iz zgodovine Južne Afrike.

Konec.

III.

Popis Hotentotov in rodov Bantu.

Od veleč. gospoda Franca Mayr, misijonarja v Pietermaritzburgu.

Od plemena Bušmanov preidemo na Hotentote ali Amalawu, kakor se Zulu sami imenujejo. Prišli so najbrže od severne strani, iz Egipta; mnoge navade Hotentotov so slične onim Egipčanov. Kar se tiče velikosti plemena Hotentotov, se ne da v nobenem oziru primerjati s plemenom Bušmanov, ni tudi tako staro in je zmešano z drugimi rodovi. Zgodovina nam nič ne poroča o prvotnem stanovališču Hotentotov, ne pove nam pa tudi ne, kedaj so prišli v Južno Afriko. Brez dvoma so Bušmani veliko prej posedli to deželo in močnejši rod Bušmanov si je pribojeval

svoje novo stanovališče na južnem in zahodnem obrežju Južne Afrike, pri čemer so bili Bušmani potisnjeni bolj v notranjost dežele. Vjete bušmanove žene so pa vzeli hotentotski možje k sebi in tako je nastala izboljšana izdaja bušmanovega plemena, namreč mešano pleme Hotentotov. Kakor so pripadali Bušmani različnim rodovom, tako tudi Hotentoti. Po prihodu Holandcev v Južno Afriko je primes tuje krvi še bolj napredovala med Hotentoti tako, da se sedaj najde komaj nad 30.000 pristnih Hotentotov.

Hotentoti so bili vitke postave, srednje velikosti, glavo so imeli poraščeno z redkimi, kratkimi kodrastimi šopki las, podočnice ven štrleče, nos širok, oči majhne, nekoliko križem gledajoče, roke in noge razmeroma majhne, polt temno-rumeno. Njihov jezik je bil kakor Bušmanov bogat na mlas-knih glasovih. Kot orožje za lov in vojsko so uporabljali Hotentoti loke in zastrupljene puščice, kakor tudi ščit, metalno kopje ter kratke grčave palice. Puščična ost je bila navadno napravljena iz kosti ali roga, redko iz železa ali kamena. Ljudje so se pečali z živinorejo. Mnogi so imeli precej čred goveje živine in ovac. Stanovali so v stožkastih iz drevesnih vej napravljenih kočah, ki so bile krite z živalskimi kožami ali z rogoznico, in so imele majhno odprtino, da so lahko noter in ven hodili. Te koče so prenašali z lahkoto in ne da bi se gradivo kaj pokvarilo, iz kraja v kraj. Hranili so se največ z mlekom in z smesom od lova; pri slovesnostih so jedli meso domačih živalij. Siromašnejši so uživali kobilice, divje rastoče zelišče in koreninice, če niso na lovu nič vlovili. Opojno pijačo so si pripravili iz divjega medu in so nezmerno kadili divjo konopljo iz roženih pip. Obleka je bila nekaj jako redkega pri odrasčenih. Možje so se pokrivali le s kakim kosom šakalove kože. Žene so nosile na glavi kosmate kučme, telo so si pa pokrivale s predpasnikom iz kozuhovine. Otroci so bili brez kake obleke. Iz bakra, katerega so znali sami izkopavati in topiti, so si napravljali Hotentoti svoje lepotiche, oklepe in obeske. Tudi oklepi iz slonove kosti, školjke, zobovi divjih živalij, kaki svetlikajoči se predmeti so jim služili kot okraski za roke, noge in za zapestne kosti. Z rudečo zemljo, zmešano z maščobo, so si mazalisvoje telo zaradi lepote, da bi odvrčali mrčes in mrzloto in so jo rabili tudi kot zdravilo zoper vsakovrstne bolezni. Snažnost na osebah, obleki in stanovanju je bila Hotentotom malo znana.

Za Bušmani pač ni bilo ljudstva, ki bi stalo na nižji stopinji olike, ko Hotentoti. Moč njihovih poglavarjev je bila jako neznatna. Obredi pri posvetitvi mladih mož pred nji-

hovim sprejemom v število za ženitev zmožnih mož in celo pri ženitovanju so bili jako nečedne narave. Živel so tudi v mnogoženstvu in zakonska zvestoba je bila zelo slaba. Stare ljudi in pohabljenе otroke so prepustili smrti za lakoto; male otroke so pokopavali z njihovo mrtvo materjo, ker se sorodniki niso hoteli obteževati s preživljanjem otrok. Razun lova so bili njihovi največji telesni naporj plesi, kateri so trajali zlasti v mesečnih nočeh, o mlaju in ščipu, od večera do jutra. Po dnevu so posestniki goveje živine večinoma spali.

Slično Egipčanom so častili tudi Hotentoti mesec kot božanstvo. Njihovi verski nazori so bili neka zamotana zmes babjevernega straha pred duhovi, in da bi zlo odvrnili in dosegli srečo, so uporabljali najbolj smešne amulete in druga čarodejstva. Dočim niso Bušmani marali za nobeno prosveto, so se navzeli Hotentoti na južnem in zahodnem obrežju Južne Afrike, kakor tudi na obeh straneh reke Oranje, t. j. v Kapski naselbini in v Namaqualandu, več ali manj evropske omike v toliko, da so se oblačili in se pečali s poljedelstvom. O hitrem napredku prosvete ni nikakvega govora; saj je minolo skoraj že tristo let, odkar so Hotentoti prišli v dotiko z evropskimi naselniki v Kapski naselbini. V tej deželi je tudi večina Hotentotov pozabila svoj prvoten jezik in občuje sedaj med seboj v nekem holandskem narečju.

Dočim so najstarejši znani prebivalci Južne Afrike, Bušmani, skoraj popolnoma izumrli in so se Hotentoti z drugimi narodi tako zmešali, da je preostalo pristnih Hotentotov razmeroma zelo malo, narašča število posameznih rodov Bantu. Ime Bantu ali Abantu ne pomeni drugega kako »ljudje«. Jednina »človek« je Umuntu. Različni rodovi Bantu, namreč Zulu, Bazuto, Swazi, Pondo, Matabele, Herero i. t. d. so od Bušmanov in Hotentotov popolnoma različni in stojijo v vsakem oziru na višji stopinji. Jeziki teh rodov Bantu imajo stroga slovnična pravila in blaglasje. Jedino, kar je surovo v posameznih jezikih Bantu, posebno v Zulu, so štirje mlaskni glasovi, ki imajo na vsak način svoj izvor pri Hotentotih in Bušmanih. Ker so samo štirje takšni glasovi, se ne opazijo posebno v govoru. Sicer se pa nahaja n. pr. po celom narečju Zulu ugodno enakoglasje in blagozvočnost, kar lahko spozna vsak, ki bere počasi tukaj malo zgledov. »Bapi abafana abatatu abafiki-leyo izolo na? Besedno: »Vi kje dečki trije ki prišli so včeraj?« (»Kje so trije dečki, ki so včeraj prišli.«)

»Zipi izimbuzi ezintatu ezidukileyo na?« Besedno: »Vi kje koze tri ki izgubljene so? («Kje so tri izgubljene koze?») — »Abantu abalungileyo bakutele?« Besedno: »Ljudje dobri so pridni.« («Dobri ljudje so pridni.») — »Abantwana abalungileyo balalela abazali babo.« Besedno: »Otroci dobri oni ubogajo stariše svoje.« («Dobri otroci ubogajo svoje stariše.»).

Rodovi Bantu so sploh največje človeško pleme v Afriki in imajo tudi krajevno največji del Južne Afrike v svojih rokah. Po vsej vzhodni polovici Južne Afrike in po precejšnjem delu zahodne polovice prebivajo Bantu. Govorijo na stotine različnih jezikov in pripadajo mnogim stotinam različnih rodov. Vkljub tej raznolikosti v govoru, v rasti in barvi je njihova nerazdružnost in jednota plemena očitna. Vse jezike Bantu tvorijo različni deli govora s prednjimi zlogi. Jednina in množina samostalnikov je označena s prednjimi zlogi, čas, oseba i. t. d. glagolov tudi s s prednjimi zlogi. Tako je, kakor rečenô, v vseh jezikih Bantu. Besedni koreni so več ali manj isti. Stik južnih rodov Bantu s Hotentoti in Bušmani se da razlagati na ta način, ker se nahajajo v Zulu mlaskni glasovi in ker imajo svetlejšo polt in tanjše ustnice, dočim se pozna na severnih rodovih Bantu vplih Zamorcev v jeziku, v črni polti in v debelih, nabreklih ustnicah. Ravno tako je v sličnosti šeg in navad različnih rodov Bantu očitna njihova nerazdružnost. Z malo razliko imajo vsi jednako vero čarovnim sredstvom, poglavarji vladajo na isti način, obožujejo jednako duhove, imajo jednak strah pred čarovnicami, ravnajo jednako poniževalno z ženami in živijo v mnogoženstvu. Bantu se odlikujejo pred Bušmani in Hotentoti, ker so gostoljubni, ker imajo smisel za pravo i nepravo, ker spoštujejo stariše in poglavarje, ker snažijo sebe in stanovanja, ker imajo močno, simetrično rast in daljšo ko srednjo velikost, dobre duševne zmožnosti z jasno sodbo in zvestim spominom.

Ker so se pa začela plemena Bantu cepiti že pred mnogo sto leti in so nastali iz njih sorodni si rodovi, je sedaj razlika, ki se je napravila med temi raznovrstnimi Bantu, tako velika, da bi ne bilo prav in primerno, ako bi se jih spravilo vse na jeden kup. V naslednjih poročilih se bo še posebej razpravljalo od Zulu.

Dinuzulu, sin Cetshwayo-a (črka C v Cethwayo znači mlaskni glas) sin Mpandea, ki je imel brata Tshaka in Dingane, je sedaj tukaj v Pietermaritzburgu v ječi. Obdolžili so ga veleizdaje. Sodnijska preiskava traja že dva meseca, pa še ni upati kmalu konca.

Misijonski dopisi.

Francoski Sudan. (Beli očetje Lavigeries.)

Apostolski vikar, škof Bazin, piše na glavno voditeljico družbe sv. Petra Klaverja iz Segou, z dne 7. rožnika 1908, sledeče:

V zadnji številki vašega zanimivega lista me je jako ganil klic vašega apostolskega srca, kjer se obračate do mladih deklic, ki ljubijo misijon. »Koliko šol se mora zapreti,« ste rekli, »koliko misijonskih postaj se mora zapustiti, ker ni potrebne pomoči in potrebnih sredstev. Marsikateri misijonskih škofov mora gledati s krvavečim srcem, kako pridejo obširne pokrajine s 50- do 100.000 prebivalci v roke krivovercev, ker nima sredstev, da bi poslal tem rodovom misijonarje. Kako prav ste zapopadli, gospa grofica, bol in strah misijonskih predstojnikov v sedanjem položaju!

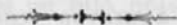
Ko sem se vrnil v svoj misijon, sem bil prisiljen, — pač lahko uganete s kakšno bolečino v srcu — zapreti središče misijona z njegovo šolo in delivcem, kakor tudi z dvema družbama misijonskih sester, ker primanjkuje pomoči. Imam še oskrbovati dvanajst misijonskih postaj. Kako jih naj vzdržim? Kadar mislim na to, me spreleti strah. Toda niso samo pokrajine s 50- do 100.000 prebivalci, ki jih dobijo v roke Mohamedanci, ampak na milijone duš je, ki bodo prestopile v nekterih letih k mohamedanski veri. V francoskem Sudanu je že zdaj več ko 800.000 privrženecv krivega pre-roka. Zgubljeni so za nas, ker živijo med neverniki in ker so oropani vseh verskih tolažil zaradi prevelike oddaljenosti od misijonske postaje.

Kaj naj rečemo še le o nameščenju v teh deželah, ki so po naravi tako ubožne? V svojih poročilih prinašate od časa do časa slike misijonskih cerkvic in kapel, ki so pač priproste in skromne, a zraven vendar snažne in lične ter primerne, da napravijo na domačine najboljše vtis. Tudi v »Katoliških misijonih« občudujemo včasih krásne stavbe, ki so jih postavili pobožni verniki v vseh delih sveta v čast našega Gospoda. Žalibog — kdo bi se pri tej misli ne razjokal — v Sudanu je prisiljen naš Gospod, prebivati na tako ubožnih mestih, ki so skoraj preveč podobne betlehenskemu hlevcu. Težko bi se našla tam kakšna cerkev, ki bi bila vredna tega imena. Ali naj govorim o stolni cerkvi apo-

stolskega vikarja? Ta bode, bi si marsikdo mislil, najlepša med vsemi cerkvami. Pošljem vam njeno fotografijo — sodite sami. To je ubožna parna, v naglici postavljena v začetku misijona, ko ste samo zemlja in slama tvorile stroške. Ko bi še vsaj to revno zidovje moglo stati! Toda prva vihra ga lahko prevrže in Bog ve, če so v Sudanu, v deželi orkanov, nevihte redke. V teku zadnjih šest let se je naša stolnica ravno o deževnem času štirikrat napol prevrnila. 25. velikega travna se je še enkrat ponovilo, pač poslednjikrat. Pač ni mogoče misliti na to, da bi popravili to razvalino, katero si dovoljujem Vam jo predočiti. Zidovje je razpokano in ne drži nič več; tramovje je razrušeno in znotranje stene (človek si mora kaj takega ogledati, če hoče imeti jasen pojem) so razjedene od termitov (belih mravelj) in spremenjene v gobo. Marsikomu se mogoče zdi čudno, kako je vendar mogoče, da nas že davno tramovje ni pod seboj zagreblo.

Nastala je torej potreba, da se sezida v Segou nova cerkev. Toda kje bi našli za to potrebno glavnico? Tukaj nimamo niti kamenja, niti apna, niti lesa pri rokah. Segon leži v sredi velikanske peščene ravnine, ki je brez vse pomoči. Le z velikimi stroški bi lahko dosegli, da bi spravili skupaj potrebno gradivo in tako postavili vsaj nekoliko trpežno poslopje. Kakor sem Vam, gospa grofica, povedal že takoj v začetku, imamo komaj toliko sredstev, da lahko vzdržimo svojo postajo.

Afrika Vam je pripadla, gospa grofica, kot delež; sprejeli ste jo in jej darovali celo svoje srce. Je pa to Afrika z vsem svojim uboštvom in z vsemi svojimi potrebami. Tudi so apostoli tega ubožnega svetovnega dela prepričani, da ne delajo nadlege, ako Vam predočijo svoje potrebe in svojo bojazen, z zaupanjem, ki jim ga podaja Vaša dobrotljivost in neprestana požrtvovalnost. Hvala, cenjena grofica in dobrotnica, hvala za vse, kar storite za nas, hvala za vse, kar bi še bili pripravljeni za nas storiti, samo da bi se Vaša prizadevanja boljše razumevala in Vaš poziv boljše sprejel!

Delovanje sester božje Previdnosti na Madagaskarju.

V zelo mnogih misijonih ima delovanje misijonarjev pravi uspeh šele, če jih podpirajo goreče misijonske sestre, ki strežejo bolnikom, poučujejo žene in deklice in si tako pridobijo zaupanje domačinov. Tako je tudi pri junaških sestrah božje Previdnosti; ki se, jahaje na svoji majhni oslici, ne vstrašijo ne motnih in opotečih gorskih stez,

ne 'napol podrtih mostov, ne nalivov dežja, ampak povsod bodrijo mlačneže, in ki so v malo mescih dale mnogim postajam, o katerih se je že izgubilo vse upanje, popolnoma novo lice. O tem piše s. Fontanié iz družbe Jezusove z dne 3. aprila 1908 naši gospé glavni voditeljici.

Prednica sester božje Previdnosti in naš č. o. prokurator mi ravnokar naznanjata, da je poslalo Vaše visokorodje dobrim sestram za njih hišo v Betafo zopet novdar, za katerega Vam izrekam najpristrčnejšo zahvalo.

**Razpadla cerkev misijonske postaje Segou po nevihti
25. velkega travna 1908.**

Z junaškim in občudovanja vrednim premislekom je sklenila svoj čas njih ustanoviteljica, č. s. Joh. Berchmans, da pride na Madagaskar, ne da bi dobila kako podporo od misijona, ker msgr. Cazet niti obstoječih podjetij ne more vzdrževati. Zanašala se je na miloščino svojih hiš in svojih nekdanjih gojencev na Francoskem, toda ko so redovnike izgnali s Francoskega, so bile te nade žal uničene. Ker pa so bile uboge sestre prepuščene zdaj največji bedi, jim je zagotovil prevzv. gospod škof majhen prispevek za vzdrževanje dveh samostanskih občin, Betafo in Antsirane, ravno toliko, da glada ne umro. Neki blagodušni vladni uradnik

jih je dal poklicati tudi v Ambatolampy in prevzel dolžnost skrbeti za nje, dokler bi poučevale njegovo dete. Žal se je vrnila ta dobrotna rodbina na Francosko.

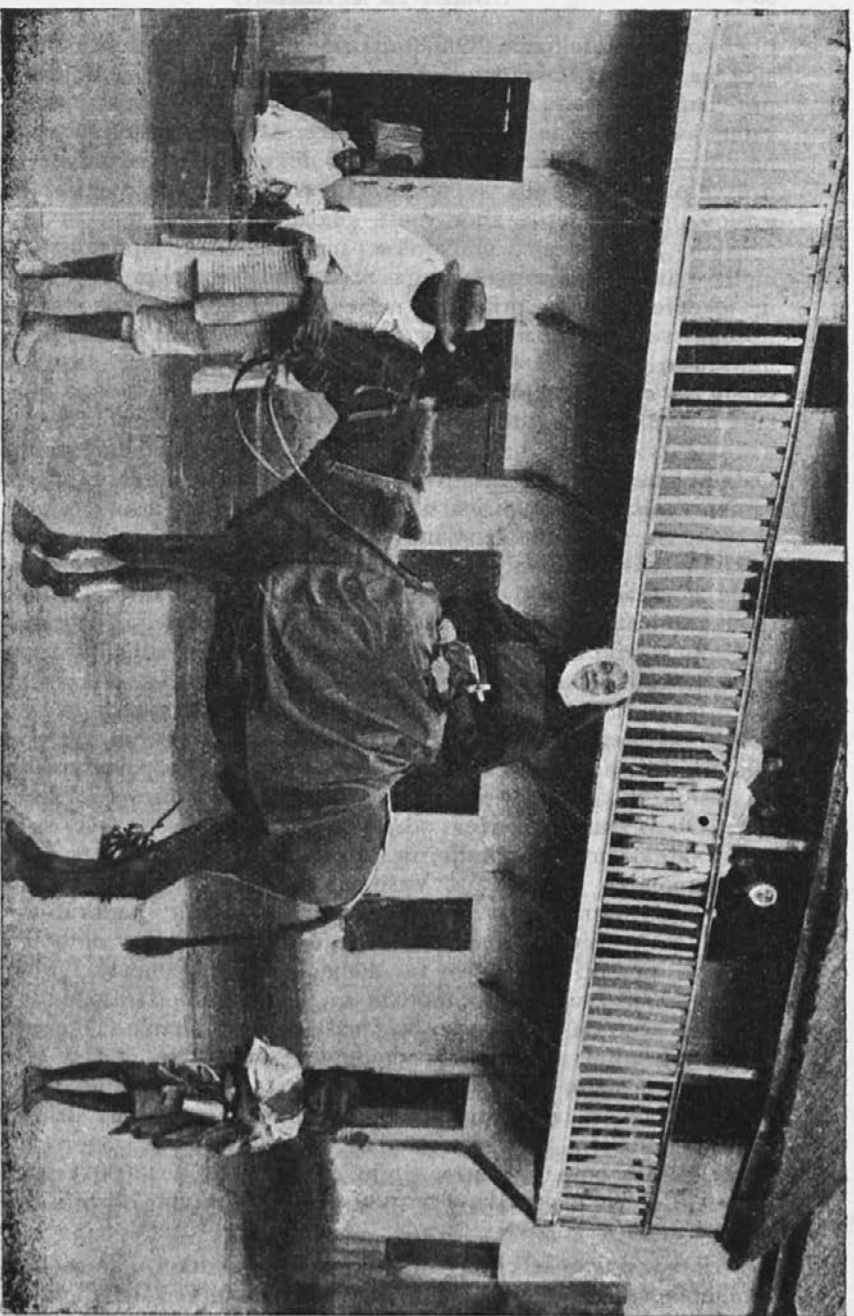
Ta samostan Ambatolampy-ski, ustanovljen pred 2 $\frac{1}{2}$ leti, je postal materni zavod, ker leži v središču ostalih hiš. Pozidali so ga z velikodušnim darom, ki ga je poslalo takrat Vaše visokorodje. Gospa glavna voditeljica ste torej njegova prava ustanoviteljica in storili ste s tem res nekaj posebno dobrega, kajti te vnete sestre so moj pred kratkim osnovani misijonski okraj zelo povzdignile, ne samo s tem, da vzgajajo otroke ter sprejemajo sirote in nekdanje sužnje, ampak zlasti s tem, da na svoji majhni oslici obiskujejo mesto in bližnje postaje.

Ker moram vkljub slabemu zdravju oskrbovati 50 km naokrog obsegajoč okraj s 40 krščanskimi občinami, sem izročil dobrim »jahajočim sestram« bližnje občine, ki jih lahko obiskujejo, ne da bi jim bilo treba zdoma prenočiti, jaz pa sem prevzel bolj oddaljene. Odkar jih obiskujejo, se je teh 10 postaj in tudi mesto Ambatolampy celo izpremenilo.

Trikrat v letu imamo duhovne vaje kot pripravo na sveti krst in prvo sveto obhajilo. Pri zadnjih, ki jim je predsedoval prevz. gospod škof Saune, smo imeli 184 birm, 30 krstov, 48 prvih svetih obhajil in 7 zakonov. 404 eksercitantov so se molče udeležili vseh vaj zaprtih eksercicij, kakor jih imamo na Francoskem v naših hišah za duhovne vaje, namreč: vsaki dan 4 premissljevanja, branje, katekizem, križev pot, sveti blagoslov in ves psalter, ki se moli pod milim nebom, tako da prehodijo eksercitantov vrt v dolgih vrstah kakor v procesiji, po dva in dva. Vsi so belo oblečeni, človek bi jih imel za trapiste. Zdaj zopet pripravljamo duhovne vaje, ki jih mislimo imeti ob binkoštih.

Da podam Vašemu visokorodju sliko marljivosti, ki vlada v tem čebelnjaku, namreč v našem samostanu, se usojam popisati prvi petek meseca, kakor je bil danes, 3. aprila.

Že včeraj zjutraj sem imel izpit iz verouka v obeh razredih in v šesterih oddelkih sester, ki štejejo zevsema okoli sto deklic (razred malih in deklic sirot ni vštet). Popoldne ob dveh se je zbralo v prostoru, odločenem za pouk v katekizmu, pod vodstvom sestre 40 katehistov s svojimi ženami, da se uče besedila katekizmovega in vadijo v cerkvenem petju. Ob štirih sem jim razlagal katekizem in sicer točke o nravnosti, o vesti in o ljubezni do bližnjega. Ob 5 $\frac{1}{2}$ uri skupna molitev v cerkvi in sveta izpoved do poznega večera. — Med tem ponavlja moj paznik z možji v šolski sobi za dečke in sestra z ženami v šolski sobi za dek-

Sestra Berchmans od sester božje Previdnosti na svoji oslici.

lice razlago katekizma. Ob 8. uri povabim vse te dobre dušice na večerjo; vsakdo dobi krožnik riža, kuhane zelenjave pa čisto vodo. — Za tem pevska vaja. — Ob štirih zjutraj vstanejo, potem je spoved do 8. ure. Ob šestih sveto obhajilo za sestre in za katehiste. Ob devetih je izpostavljeno presveto Resnje Telo, sv. maša, 110 svetih obhajil, sveti blagoslov. Ob desetih zborovanje Marijinih otrok, moških in ženskih, pri sestrah; vračajo se mesečni listki apostolstva molitve in zakladov presvetega Srca Jezusovega za pretekli in se dele listki za prihodnji mesec. Opoldne, ko se končno hočem vستي za mizo, me v naglici pokličejo, da sprevidim umirajočo žensko v bolnišnici. To priliko porabim, da obiščem še druge bolnike. Ob enih pride po vrsti 10 katehistov bližnjih postaj, da sporoče sestri Joh. Berchmans o tem, kako je bilo stanje odkazanih jim mest v preteklem mesecu. Ostali katehisti store isto pri meni. Zabeležiti morajo v svojem vpisniku in vpisati v našega:

1. Število onih kristjanov, ki so v pretečenem mesecu opravili sv. spoved in prejeli sv. obhajilo;
2. število onih, ki so se udeležili pouka, katerega je imel katehist o zakramentu sv. krsta in sv. Rešnjega Telesa;
3. število onih, ki so ob nedeljah zahajali k službi božji;
4. koliko bolnikov je katehist obiskal, krstil i. t. d.

Nato dobi vsak katehist majhno mesečno plačo, ki se določi po njegovem trudu. Žalibog, zaradi našega skrajnega ubošva znaša mesečen dohodek le 2—3 krone; potrebovali bi desetkrat več, da bi zamogli živeti.

Ob 4. uri je križev pot, večerna molitev, po večerji maša katekizem za učitelje in učence. — Zdaj, ob 9. uri, sem namenjen pisati Vam, Vaše visokorodje.

Jutri zjutraj je sv. spoved, sv. maša za ude nadbratovščine »Naše Ljube Gospe od Zmage«, sv. obhajilo, nato je shod in poduk. Na večer so domači obiski v mestu. Poptrišnjem, t. j. v nedeljo, bom sv. mašo bral ob šestih, da ni treba sestram ostati brez sv. maše in sv. obhajila; potem prepustim njim veronauk in shode v mestu in se podam ob 8. uri na postajo, ki je 8 km oddaljena.

Na večer bom prišel 8 dnevne duhovne vaje na drugi postaji, oddaljeni 18 km. Vsled te požrtvovalnosti sester, ki so podpirale bolnega patra, šteje naša občina že 2000 kristjanov in se jih da vsako leto 400 krstiti, čeravno obstoji še le šest let.

Jako me veseli, da zamorem Vas, častita prednica, o tem obvestiti, kajti brez svojega vedenja, ste Vi ustanoviteljica ne samo samostana, temveč cele občine. Ko sem nam-

reč dobil ukaz, ga ustanoviti, mi je blagovoljno poslalo Vaše visokorodje majhen dar po posredovanju očeta gobovih, č. o. Beyzym, in ta dar je bil prvi, katerega sem uporabil za stavbo moje cerkve. In od te cerkve Vam priložim sliko. Pridam še tudi sliko sester, njihovega poslopja, njih sirot in zraven ne smem pozabiti zveste majhne oslice »Grisette«. Žalibog, vse to, da še celo obstanek samostana je zelo dvomljiv zaradi pomanjkanja potrebnih sredstev.

Zatoraj prosim nujno, da bi blagovolilo Vaše visokorodje s svojim sodelovanjem in s svojimi sodelavci se zanimati za naš misijon in za naš samostan, ki je brez vsakršnih sredstev. Da se zamorejo sestre preživeti, bi se potrebovalo za vsako mesečno 30 kron in sestre po štiri. Za jednega katehista (40 jih je) bi se potrebovalo 2—3 K. Za vzdrževanje jedne sirote se potroši 50 K na leto. Da bi lahko ustanovili jedno katehistično postajo, cerkev sezidali in ostalo svoto kot glavnico naložili in katehista vzdrževali za vedno, bi potrebovali 1000 K.

Društvo »protisuženstva« bi se moralo tudi za to delo zanimati. Kajti, čeravno se je suženjstvo odpravilo na Madagaskarju, kar je seveda človeška in krščanska naredba, vendar je gola resnica, da so s tem vse uboge malgaške sužnje, ki so imeli poprej pri svojih gospodarjih stanovanje, obleko in hrano, izgnali iz svojih hiš in so sedaj brez strehe in dela, brez polja, katerega bi lahko obdelovali, brez očeta in matere, ker so večino teh prodali že v mladosti in jih ločili od staršev in tako še svojih staršev mnogi niti poznali niso. Dobre sestre so, ki vzamejo te uboge sirote k sebi in jih adoptirajo, da ustanovijo same družino.

Naša mašna zveza za Afriko!

Priloga te številke »Odmeva« seznanja naše čitatelje podrobneje s podjetjem »Družbe sv. Petra Klaverja«, ki naj odpre vsem afriškim misijonom nov vir pomoči. Čimdalje bolj se množeči klici misijonarjev — škofov prefektov in misijonskih predstojnikov, da se jim pomaga, misel, da niti deloma ni možno ustreči tem prošnjam, pogled na bogato dušno žetev, ki se obeta v Afriki, če bi bilo le več sredstev, vse to boli srca, ki na zemlji ne iščejo in tudi ne najdejo nobenega drugega veselja nego da iz daljine uspešno pomagajo misijonarjem in misijonarkam pri

njih delovanju. A ljubezen, ki povzroča to srčno boleš in skrb, je iznajdljiva — in plod te iznajdljive ljubezni je ravno naša mašna zveza. O da bi popolnoma in do kraja dosegla svoj smoter! Kar se zahteva, je tako malo: 1 K enkrat za vselej. Kar pa se zato dobi, pa je tako veliko: Delež vsakoletnih 300 sv. maš in poleg tega še za služenje, ki si ga pridobi z misijonsko miloščino. Ljubi bralci! Kdo se pridruži?

M. Teresija Ledóchowska.

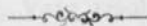

Kratka misijonska poročila.

Škof Vieter, Apostolski prefekt v Kamerunu, piše z dne 2. kimovca 1908: »Misijon napreduje jako dobro, posebno v Yaundu se kar silijo v krščanstvo. Krščeni si postavijo neredkokrat brez vedenja očetov šole za katehumene, si sezidajo po načinu dežele kako poslopje v ta namen in poučujejo, kolikor znajo, v katekizmu. Po nekaterih tednih pridejo potem 6—8 ur dakč, postavijo svoje gojence v vrsto na misijonskem dvorišču in zahtevajo od o., da jih vpiše v knjigo katehumenov in da izpraša njihove gojence v kakem delu katekizma. Bog bodi zahvaljen! skrbi rastejo;

vedno se morajo zidati nove šole, vedno več novih učiteljev se mora nastavljeni. Za učitelje moram letno izdajati že 19.000 mark, če ravno dobijo komaj tretjino tega, kar bi dobili n. pr. od vlade, če bi pri njej hoteli sprejeti kakšno mesto. V mesecu kimovcu še moram iti v Ika zo, vinotoka v Marienberg in Edejo, da bom vodil duhovne vaje in birnoval, listopada pa v Ngumbo, da ustanovim nov misijon; ljudje prosijo za njega že več ko tri leta. In odkod naj vzamem sredstva za to? Bog ve, jaz nimam nobene krone. Ali potrebno je, torej upam na božjo pomoč.«

Iz dnevnika glavne voditeljice družbe sv. Petra Klaverja.

Rim, 20. decembra. Nedelja. Nastopni in ob enem voščilni obisk pri kardinalu Cassetta zaradi bližajočih se praznikov. Nj. eminenca se dobro počuti in je vesel kakor vedno.

24. decembra. Četrtek. Ob mrzlem, neprijaznem vremenu napravimo navaden sprehod, da bi se v propagandi in v vikarijatu vpisali v odprte knjige. Nazaj gredé ne zamudimo, obiskati sv. jaslice, ki so danes vrh altarja v zakristijski kapelici izpostavljenae v počeščenje. Ura je $\frac{1}{2}$ 12. Ravno pristopi častljiv starček duhovnik k altarju, da bi daroval sv. mašo. Tja do altarjevih stopnic se gnete verno ljudstvo.

27. december. Nedelja. Ljuba sv. noč s svojim sv. veseljem je zopet minila. Vsako leto se vprašamo: kako dolgo še? in vsako

leto, se zahvalimo Gospodu, da smo jo učakali in se veselimo z upanjem, da pomenljiv praznik nekda z neskaljenim veseljem v nebesih obhajamo. Ker še nisem bila nikdar v božični osmini v »Ara coeli«, sem hotela enkrat tamkaj »otroške predige« poslušati. Šli smo popoldne tja. Znami se je drvilo obiskovalcev vsakšnega stanū in vsakšne starosti v cerkev. V cerkvi je blo vse tako živahno skoraj kot na sejmu. V ozadju ladje, na desno od vhoda, so v jami jedne stranske kapele postavljene jaslice in zraven so nastavljeni kipi naravne velikosti, v ospredju počiva na Marijo naslonjen z zlatom in žlahtnimi kamni prenapolnjen čudodelni »Bambino Jesu«. Množica se tišči k jaslicam, matere držijo svoje otroke kvišku, med temi se gnetejo mladi vojaki in stari menihi — vsi hočejo videti in pozdraviti Bambino. Nasproti jaslicam, na levo od vhoda, je na jednem cerkvenem stebur napravljena lesena prižnica. Tam gori se gnetejo otroci in imajo, drug za drugim, nagovore na božje Dete, ki lahko, z ozirom na živahen in navdušen jezik in njih kretanje, marsikterega pridigarja osramotijo. Zdi se, da zapoved sv. Pavla, da »mora ženska v cerkvi molčati« nima veljave za ta čas v »Ara coeli«. Zdi se skoraj, kakor bi hotele male bodoče ženske že naprej se odškodovati za molčečnost, ki jih bo pozneje vezala kajti, dekleta, ki deklamirajo, so bolj zastopana, kakor dečki. Druga za drugo se vrstijo. Opazila sem, da nekatere zopet z novega nastopijo, bržkone ojunanece vsled pohvalne priznave od strani poslušalcev, ki obdajajo prižnico. Sicer ima vsa stvar, čeravno tudi nekaj teatraličnega, vendar tudi nekaj nepopisljivo ganljivega na sebi. Živa vera in prisrčna ljubezen do Zveličarja v jaslicah ste pglavitni vzrok te pomenljive navade.

30. december. Sreda. V naši samoti v via Olmata se ni slišalo nič od novic, ki so gotovo včeraj ves Rim razburile. Šele, ko sem danes z jutraj »Corriere d' Italia« prelistala, sem zvedela o grozoviti in strašni nesreči. Peresu ni možno popisati, kakšni občutki so me navdajali pri branju takšnih groznih novic in me še obdajajo: Mesina je porušena — 100.000 ljudij uničenih, obrežje Kalabrije in cvetoča ob morju ležeča Sicilija opustošena. Koliko duš, ki so bile najmanj na to pripravljene, stoji zdaj pred sodnim stolom božjim! Mnogokatera druga duša, za katero je smrt rešitev, more s psalmistom govoriti: »Naša duša je ubežala kakor ptička iz zanjke lovčeve; zanjka se je raztrgala in me smo proste«. . . . Koliko se jih bori zdaj s smrtjo in od jedne ure, od jednega trenutka je odvisna njih srečna večnost ali večnost večnega trpljenja! »O božje Srce Jezusovo, usmili se umirajočih«. Tukaj se nečesa spominjam. Kakor znano, je podelila sveta stolica pred 4 leti popolni odpustek za smrtno uro, ako že v življenju zadovoljno sprejmemo smrt in način smrti z popolno vdanostjo v božjo voljo. Prvi povod za ta odpustek je dal neki Italjan, leta 1860. umrli ravnatelj semenišča v Turinu, častiti služabnik božji Jožef Cafassa. Ta mož ga je najpoprej leta 1858. od Pija IX. izprosil za se in za neznatno število oseb in ga tudi dobil. Molitev, ki jo je on zložil in je v navadi, navdušuje človeka skoraj preroško, če pomislimo na vse žrtve strašne katastrofe v Siciliji in Kalabriji. Med drugim je v molitvi tudi sledeče: »Vsakšen način smrti, katerega spozna Bog v svojih nezapopadljivih sklepih za me za najboljšega, sprejemem zadovoljno. Da bi izpolnil njegovo sv. voljo, sprejemem od Njega in za Njega vse nadloge in težave, ktere hočem prenašati potrpežljivo po Njegovi sv. volji«. Ko bi bili vsi Italjani, ki ležijo zdaj mrtvi ali napol mrtvi pod razvalinami v Messini, vsaj to molitev svojega rojaka znali in ob pravem času s pobožnostjo molili!

3. januar. Nedelja. Povsod se pobira za ponesrečence. Celo na javnih prostorih je županski urad nastavljal takšne, ki pobirajo: 2 črno oblečena gospoda zraven mize in na tej je črno prevlečena skrinjica z napisom: »Pro dannegiati«. Dijaki hodijo z vozom po mestu, na katerega nalagajo obleko in živila. Na strani katoličanov sta nastali takoj 2 ustanovi: pomočni odbor Gioventù cattolica italiana, kateremu je sv. Oče oficijelno to zaupal in — sv. Oče sam, ki je z dobrim vzgledom napredoval in je sam takoj 100.000 lir daroval za ponesrečence. Kdo si izvoli zadnje in svoj dar pošlje, ima gotovo najboljšo zagotovilo, da se bo za dobre namene uporabil njegov dar in ob enem kot plačilo zavest, da je razveselil usmiljeno srce očeta krščanstva. Kdo izmed naših bralcev hoče še pozneje svoj novčič za Silicijo in Kalabrijo poslati, naj se drži tega nasveta.

4. januar. Torek. Včeraj ob 5. uri zjutraj je vladalo živahno gibanje v Vatikanu, govorilo se je, da mora priti prvi posebni vlak z 400 osebami, ki so pri življenju ostali, in z ranjenci vsak trenutek. Brzo so hiteli ljudje, poslani od sv. Očeta na kolodvor, da bi sprejeli ranjence, toda morali so tamkaj do 9. ure predpoldne čakati. Med tem so se zbrali tudi že zastopniki posvetne oblasti na kolodvoru, med temi župan Nathan, ki se je z zastopnikom Njih Svetosti prijazno pogovarjal.

6. januar. Sreda. Kakor se je izkazalo, je ostala Madonna della lattera, ktere vrednost znaša nad več milijonov, pri strašni katastrofi popolnoma nepoškodovana. Kakor znano, ima Madonna iz Mesine ta naslov zaradi nekega pisma, katero je bajé Mati božja po vnebohodu Gospodovem izročila nekemu poslanstvu iz Mesine, ki je prišlo v Jeruzalem in katero je sv. apostol Pavel spreobrnjal, in to pismo so prebivalci Mesine dolgo časa hranili kot narodno svetinjo, dokler se ni pismo pri nekem napadu Saracenov izgubilo.

7. januarja. Četrtek. Slovesna osmina praznika Gospodovega razglasenja pri sv. Andreju delle Valle je ubrala prvi, ne more se ravno reči veseli, pa vendar pomirjevalni akord v občem žalovanju. Praznovanje Razglasenja Gospodovega in temu sledeča slovesma osmina s krasno službo božjo vseh cerkvenih obredih, s pridigami v različnih omikanih jezikih privabi vsako leto stotine Rimljanov in tujcev k sv. Andreju delle Valle. Da bi se to zgodilo letos le še v večji meri in da bi ne privabila množice toliko ravednost kakor globoka vera v včlovečenega Zveličarja k jasicam!

Včeraj je bila pridiga v nemškem jeziku; pridigal je slavni pridigar o. Beno Anracher, sedaj generalni definator kapucinskega reda. Po pridigi bi se imelo pobirati v prid afrikanških misijonov družbe sv. Petra-Klaverja. Mi smo pa bili mnenja, da ravnamo bolj po volji sv. Očeta, če opustimo to pobiranje. Radi tega se je vršilo darovanje »za Kalabrijo in Sicilijo« in nabrana svota (39-55 lir!) se je oddala pomožnemu odboru. Tekom globoko premišljene in jedrnate pridige (pa tudi ni bilo drugače pričakovati) je priporočal o. Anracher v toplih besedah našo družbo in naše časnike, »da bi se tako udeležil razširjanja svete vere v črnem delu sveta.«

11. januarja. Ponedeljek. Danes se je brala slovesna sv. maša pri sv. Andreju delle Valle v grško-rutenskem obredu. Tej je sledeča pridiga v poljskem jeziku preč. o. Ledóchowskega, D. J. generalnega asistenta (pomočnika). Cela poljska naselbina, vsi poljski semeniščani iz Collegio polacco, Collegio Germanico in najrazličnejši redovniki poljske narodnosti so se gnetli v velikem krogu okoli govorniškega odra. Pridigar je obravnaval vesoljnost katoliške cerkve in govoril o dolžnosti, ki izvira iz tega za nas, da moramo

imeti široko odprto srce za vse potrebe sv. cerkve in v prvi zato, da bi se razširila sv. vera med vse narode. S posebno vneto je razkladal poslušalcem žalostno dejstvo, da se vedno zmanjšuje število onih, ki bi se posvetili duhovniškemu stanu ne le tukaj v Evropi, ampak tudi pri misijonih, na Kitajskem, v Indiji, v Afriki in je priporočal pospeševanje duhovniškega poklica, malih semenišč i. t. d.

Po pridigi (po kateri je bilo darovanje za pokritje stroškov za praznovanje osmine Razglašenja) je pristopila nepoznana gospa k eni mojih spremljevalk, jo vprašala, »če je ona grofica« in ji je podarila za grofico zavitek z popolnoma novim biljetom za 50 lir. Se je li ljubi Bog nje poslužil, da bi ne bili prikrajšani naši ljubi misijoni radi tega, ker smo se odpovedali darovanju 6. t. m.? Vsekakor izrekamo tukaj v imenu misijonov prisrčno zahvalo blagi nepoznani dobrotnici.

Križarska vojska molitve za Afriko.

Tamkaj v daljni Afriki živi misijonar in neustrašljiva misijonska sestra svoje požrtvovalno življenje. Nobeden trud, nobena nevarnost ju ne zadržuje, neutrjeno delovati, da bi rešila s prokletstvom obložene potomce Kamove. Ljubezen do duš jima je velela domovino in družino zapustiti in ta ljubezen, močnejša kot smrt in smrtna nevarnost, je vzrok, da pozabita vse težave, če se gre za to, le jedno dušo s Kristusovo krvjo odkupljeno rešiti oblasti satanove.

Oceani ločijo ono nesrečno črno zemljo od našega domačega kraja. Toda ljubezen ne pozna nikakšnih mej in ona gorečnost, ki napolnjuje srca oznanovalcem besede božje, je omehčila že tudi srca Evropejcev. Tudi v naših deželah se vedno močnejše sliši glas: »Rešimo nesrečne prebivalce Afrike!« Duše zamorcev pridobiti, nedopovedljivo bedo Afrike le nekoliko olajšati, to je pred vsem najsrčnejša želja, ki napolnjuje vse delovanje in nehanje družbo sv. Petra Klaverja, to je oni vzvišeni namen, katerega doseči deluje neutrudljivo z vsemi svojimi močmi.

Toda najsrčnejše želje človeške, najbolj trdna volja človekova je ničeva, ako se ne zateče v ponižnosti k Onemu, ki vodi usodo vsakšnega in čegar vsemogočnost edino le more pomagati človeški slabosti. Zmiraj se uresničujejo besede: »Na božjem blagoslovu je vse ležeče.« Če je temu tako, združimo se, dragi bralci »Odmeva«, in prosimo tako združeni na tisoče tega nebeškega blagoslova! Ne preslišite prošnje družbe sv. Petra Klaverja,

ki, kakor vsako leto, tako tudi letos, vabi vse prijatelje, da bi z devetdnevno molitvijo izprosili usmiljenje božjega Srca našega Zveličarja za nesrešno Afriko.

Dnevi od 23. aprila do 1. maja

so odločeni za to molitev. Čeravno si lahko vsak udeležnik izvoli molitev, katero hoče, vendar opozarja družba na zadostilno molitev k najsvetejšemu Srcu Jezusovemu. Ta molitev je ravno v ta namen zložena.*) Dragi bralci, le zahtevajte prav mnogoštevilno to molitev in naj bi v tej devetdnevnicu bolj kakor kedaj v vseh katoliških krogih obveljalo geslo: »Molimo, molimo za srečo Afrike!« In vi, velikodušni častilci Srca Jezusovega, pridajte molitvi tudi prelepo duhovno darilo: stopite tja k mizi Gospodovi in darujte Jezusa Nebeškemu Očetu za rešenje ubogega zamorskega ljudstva iz temne noči poganstva. Gotovo se bo nad vsemi, ki zdaj to duhovno dobro delo usmiljenja za Afriko opravljajo, izpolnila nekdanja obljuba našega Gospoda in Boga: »Blagor usmiljenim, ker bodo usmiljenje dosegli!«

*) Cerkveno potrjena zadostilna molitev k najsvetejšemu Srcu Jezusovemu, ki služi za devetdnevnicu, se dobi pri vseh podružnicah družbe v nemškem, francoskem, italjanskem, španskem, angleškem, poljskem, češkem, ogrskem, slovenskem, hrvaškem in slovanskem jeziku brezplačno.

~~Popolni~~ Popolni odpustek, ~~popolni~~

ki ga lahko dobijo udje družbe sv. Petra Klaverja meseca malega travna.

3. malega travna, na praznik sv. Benedikta iz Filadelfe iz frančiškanskega reda, s priimkom »zamorec«.

26. malega travna, na praznik naše ljube Gospe dobrega sveta.

29. malega travna, na praznik sv. mučenika Petra iz pridigarskega reda, (ustanovni dan Klaverjeve družbe).

Nepopolni odpustek:

300 dni, kolikorkrat se družnik skesanega srca vdeleži tridnevnic, katero opravlja Klaverjeva družba pred godom naše ljube Gospe dobrega sveta (26. malega travna.)

Pogoji: Vreden sprejem zakramenta sv. pokore in presv. Rešnjega Telesa, obiskanje cerkve in molitev po namenu sv. Očeta za razširjanje sv. vere.

Ponatis člankov iz „Odmeva iz Afrike“ ni dovoljen, ponatis misijonskih pisem in poročil le s natančnim podatkom virov.

Izdaja Klaverjeva družba v Solnogradu. — Odgovoren uredn.: A. Slamič.
Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.